

UZMAN ERBAŞ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 — Bu Yönetmeliğin amacı, Türk Silahlı Kuvvetlerinin devamlılık arz eden teknik ve kritik uzmanlık görev yerlerine ait erbaş kadrolarında uzman onbaşı ve uzman çavuş olarak istihdam edilecek personelde aranacak nitelikleri, müracaat şeklini ve zamanını, müracaatın kabul edilmesini, sözleşmenin yapılması ve feshedilmesi sebeplerini, atama, verilecek sicilin şekli ve usullerini ve bunlara yapılacak işlem şeklini, derece yükselmesi ve kademe ilerlemesi ile terfi esaslarını, sözleşmenin feshi ve uzatılmasında uygulanacak esasları, ayırma ve ayrılma esaslarını, astlık-üstlük münasebetlerini, tâbi oldukları statü ve haklarını, astsubay sınıfına geçirilecekler için uygulanacak esaslar ile bu hususlardaki işlem şeklini ve ilgili diğer hususları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 — Bu Yönetmelik, Türk Silahlı Kuvvetlerinin erbaş kadrolarında istihdam edilecek uzman erbaşlarla, bunları istihdam edecek ve bunların istihdamı ile ilgili birlik, kurum ve kuruluşları kapsar.

Dayanak

Madde 3 — (Değişik:RG-8/6/2011-27958)

Bu Yönetmelik, 18/3/1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun 19 uncu maddesi ve 10/3/2011 tarihli ve 6191 sayılı Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanununun 8 inci maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 — Bu Yönetmelikte geçen;

Uzman çavuş: En az lise veya dengi okul mezunu çavuşlar veya en az ilköğretim okulu mezunu olup, muvazaflık hizmetini çavuş rütbesi ile tamamlayanlardan, muvazaflık hizmetini müteakip, Türk Silahlı Kuvvetlerinin devamlılık arz eden teknik ve kritik görev yerlerinde veya çavuş kadro görev yerlerinde, 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu esaslarına göre istihdam edilenler ile bu Yönetmelikte belirtilen esaslara göre uzman onbaşılıktan uzman çavuşluğa geçirilenleri,

Uzman onbaşı: En az ilköğretim okulu veya dengi okul mezunu olup, muvazaflık hizmetini onbaşı veya er olarak tamamlamayı müteakip, Türk Silahlı Kuvvetlerinin devamlılık arz eden teknik ve kritik erbaş kadrolarında istihdam edilenleri,

Uzman erbaş: 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu hükümlerine göre istihdam edilen uzman çavuş ve uzman onbaşılırları,

Sicil yılı: Bir sicil yılı, o yılın 2 Mayıs tarihinden başlayıp bir sonraki yılın 2 Mayıs tarihine kadar olan süreyi,

Sözleşme yılı: Sözleşme başlangıç tarihinden sözleşme bitiş tarihine kadar birer yıllık süreleri,

İzin yılı: 1 Ocak ilâ 31 Aralık tarihleri arasında ihtiva eden süreyi,

(Değişik:RG-17/6/2011-27967) İzin süresi: Bir izin yılı içerisinde, yol süresi hariç olmak üzere kırk beş günü,

(Ek:RG-4/2/2017-29969) Temel Askerlik Eğitimi: Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında istihdam edilmek üzere temin edilen uzman erbaşlara, göreve başlamadan önce temel askerlik ve branş eğitimi uygulanmak suretiyle ortak anlayış kazandırılmasını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Duyuru

Madde 5 — Devamlılık arz eden teknik ve kritik uzmanlık görevleri için Genelkurmay Başkanlığınca gerekli görüldükçe yayımlanan prensipler çerçevesinde kuvvet komutanlıkları ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca; önceki yıl uygulamaları ve yeni ihtiyaçlar dikkate alınarak uzman erbaş istihdamı ile ilgili direktif yayımlanır ve alım tarihleri uzman çavuş ve uzman onbaşı olarak ast birlik ve kurumlar ile askerlik şubelerine yayımlanarak ilgili personele duyurulur.

Terhisten sonra uzman erbaş olmak isteyenler için kuvvet komutanlıklarınca, Jandarma Genel Komutanlığınca ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca belirlenecek tarihlere basın organlarında, uzman erbaşlığı tanıtıcı, başvuru şekli ve şartlarını açıklayan ilânlar verilir.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaçları dikkate alınarak istihdamı plânlanan uzman erbaş kadroları hakkında 18/5/1929 tarihli ve 1453 sayılı Zabitan ve Askerî Memurların Maaşatı Hakkında Kanununun 2 nci maddesi hükmü uygulanır.

Personelde aranacak nitelikler

Madde 6 — Uzman erbaş olarak alınacaklarda aşağıdaki şartlar aranır:

a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak,

b) En az ilköğretim veya dengi okul mezunu olmak (Genelkurmay Başkanlığı tarafından ihtiyaç duyulacak, özel ihtisası gerektiren sınıf, branş ve ihtisaslarda, ilköğretim mezunlarından çok üstün başarı belgesi alanlar, kuvvet komutanları veya Jandarma Genel Komutanı yahut Sahil Güvenlik Komutanının kararları ile uzman erbaş olarak alınabilirler. Bunların uzman çavuşluğa yükselmelerinde lise mezunu şartı aranmaz.),

c) Tespit edilen görev yerinde ihtisas sahibi olmak,

ç) Sağlık durumunun uzman erbaşluğa elverişli olduğunu, askerî hastahanelerden alacağı raporla kanıtlamış olmak,

d) Askerlik hizmetini yapmakta iken müracaat edenler için, uygun nitelik belgesi almış olmak,

e) **(Değişik:RG-27/3/2013-28600)** Muvazaflık hizmeti sırasında veya terhisinden itibaren üç yıl içinde ve müracaatın yapıldığı yılın Ocak ayının ilk günü itibarıyla yirmi beş yaşını bitirmemiş olmak şartıyla; kuvvet komutanlıkları veya Jandarma Genel Komutanlığı yahut Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından alım için görevlendirilen birimlere müracaat etmek,

f) İstekli olmak,

g) **(Değişik:RG-4/2/2017-29969)** İcra edilen temel askerlik eğitimini başarıyla tamamlayanlardan güvenlik soruşturması uygun olmak veya ilk atamaları doğrudan doğruya kıt'a veya birliklere yapılan uzman erbaşlar için güvenlik soruşturması uygun olmak.

ğ) Askerî öğrencilik ile ilişkisi kesilmemiş olmak,

h) Türk Silahlı Kuvvetlerinde daha önce subay, astsubay, uzman jandarma veya uzman erbaş olarak istihdam edilmemiş olmak,

ı) **(Değişik:RG-21/1/2016-29600)** Ayrıca;

1) Verilen ceza, ertelense, seçenek yaptırımlara çevrilsen, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilse veya affa uğrasa dahi; Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlar ile basit ve nitelikli zimmet, irtikâp, iftira, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, yalan yere tanklık, yalan yere yemin, cürüm tasniî, irza geçmek, sarkıntılık, kız, kadın veya erkek kaçırmak, fuhsiyata tahrik, gayri tabii mukarenet, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçlar ile istimal ve istihlâk kaçakçılığı hariç kaçakçılık, resmî ihale ve alım ve satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma, firar, amir veya üste fiilen taarruz, emre itaatsizlikte ısrar, üste hakaret, mukavemet, fesat, isyan suçlarından dolayı yahut 22/5/1930 tarihli ve 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun 148 inci maddesinde yazılı suçlardan mahkûm olmamak,

2) Taksirli suçlar hariç olmak üzere diğer suçlardan adli veya askerî mahkemeler tarafından otuz günden daha fazla süreli hürriyeti bağlayıcı bir ceza ile mahkûm olmamak,

3) Taksirli suçlar nedeniyle altı ay veya daha fazla süre ile hürriyeti bağlayıcı bir cezaya mahkûm olmamak.

i) (Mülga:RG-21/1/2016-29600)

(Değişik fıkra:RG-4/2/2017-29969) Uzman erbaş olmak için gerek muvazaflık görevini yaptığı sırada, gerekse terhislerini müteakip başvuruda bulunan ve alınmaları uygun görülen personelin, güvenlik soruşturmaları; kuvvet komutanlıkları veya Jandarma Genel Komutanlığı yahut Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından yaptırılır. Temel askerlik eğitimi sırasında güvenlik soruşturması sonuçlanmayanların eğitimleri devam ettirilir. Bunlardan güvenlik soruşturmaları olumlu sonuçlananlar göreve başlatılır, olumsuz sonuçlananların ise Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı ile ilişkisi kesilir. Türk Silahlı Kuvvetlerinin manevi şahsiyetine gölge düşüren veya askerliğin şeref ve haysiyeti ile bağdaşmayacak eylemlerde bulunanlar ile tutum ve davranışları ile yasa dışı siyasi, yıkıcı, bölücü ideolojik görüşü benimseyenler, uzman erbaş olarak istihdam edilmezler.

Birlik komutanlıkları tarafından uzman erbaş olmaya layık görülenler için, en az ilköğretim okulu veya dengi okul mezunu erbaş ve erlerin terhis çizelgelerinin "ihtisas kod numarası" kısmına, uzman erbaş olacaklar için nitelik belgesindeki (EK-A) nitelikler dikkate alınarak, "Uzman erbaş olmaya layıktır" ibaresi yazılır ve ilgililere terhislerinden önce bilgi verilir. Bunlardan, kendi sınıf, branşının dışında başka bir görevde çalıştırılanların ihtisas kod numaraları, muvazaf askerliği fiilen yaptığı görevin numarası olarak yazılır.

Müracaat zamanı ve müracaat

Madde 7 — Yayınlanan duyurulara göre, uzman erbaş şartlarını haiz ve istekli olanlar, terhislerine en geç altı ay kala, bir dilekçe ile şahsî dosyalarının muhafaza edildiği ilk amirlerine müracaat ederler. Müracaatlar; personelin bağlı olduğu alay (ve eşidi) veya müstakil tabur (ve eşidi) komutanlıkları ile eşidi kurum amirliklerinde toplanır. Bu makamlardan daha üst makamlara doğrudan bağlı birlik, karargâh ve kurumlarda görevli olanların müracaatları; tugay, tümen, kolordu, ordu (ve eşidi) komutanlıkları ile eşidi kurum amirliklerinde ve jandarma bölge komutanlıklarında; kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı ile Millî Savunma Bakanlığında ise personele başkanlıklarında toplanır.

Terhis olduktan sonra uzman erbaş olmak isteyenler; görev almak istedikleri bölgeyi de belirten bir dilekçeye, kayıtlı buldukları askerlik şubelerinden alacakları kendilerine ait terhis çizelgesinin bir suretini de ekleyerek doğrudan kuvvet komutanlıkları veya Jandarma Genel Komutanlığı yahut Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından alın için görevlendirilen komutanlıklara müracaat eder.

Değerlendirme ve müracaatın kabulü

Madde 8 — Değerlendirme ve müracaatın kabulü aşağıdaki sıraya göre yapılır:

a) Müracaat eden personelin durumu, müracaatların toplandığı makamlarda teşkil edilecek üç kişilik heyet tarafından incelemeye tabi tutulur.

Bu heyetler:

1) Müstakil taburlarda; (ve eşidi) müracaat eden personelin bağlı olduğu bölük (batarya) komutanı ile tabur başlısı diğer bir bölük (batarya) komutanı ve isteklinin bölüğünün bir astsubayından (bulunmadığı takdirde ilişkili bir astsubay),

2) Alaylarda; (ve eşidi) müracaat eden personelin bağlı olduğu tabur ve bölük (batarya) komutanı ile isteklinin bölüğünün bir astsubayından (bulunmadığı takdirde ilişkili bir astsubay),

3) Askerî kurum amirliklerinde; kurum amiri tarafından belirlenecek istekli ile ilişkili iki subay ve bir astsubaydan,

4) Tugay eşidi ve daha üst komutanlıklara doğrudan bağlı, müstakil bölük ve eşidi birlikler ile Askerî kurumlarda, kurmay başkanlarınca veya kurmay başkanınca verilecek yetkiye göre kurum amirlerince belirlenecek istekli ile ilişkili iki subay ve bir astsubaydan,

5) Terhislerinden sonra müracaat edenlerin işlemlerini yürütmek üzere kuvvet komutanlıkları veya Jandarma Genel Komutanlığı yahut Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından alın için görevlendirilen komutanlıklara müracaat eden aday adaylarının miktarlarına bağlı olarak, biri o Kuvvet Komutanlığının temsilcisi olmak üzere, subay ve astsubaylardan kurulacak yeterli kadar müracaat kabul ekibinden,

teşekkül eder.

b) Askerlik hizmetini yapmakta iken müracaat edenler için, teşkil edilecek heyet tarafından yapılacak incelemeyi müteakip her aday hakkında, "Uzman Erbaş Olacaklar İçin Nitelik Belgesi (EK-A)", doldurma talimatına uygun olarak tanzim edilir. Niteliklere verilen notların ortalamalarının toplamı, 100 tam notun 80 (dahil) ve daha yukarısı olanlar tespit edilir. Heyet tarafından olumlu tespit edilen personele ait tüm belgeler, kuvvet komutanlıkları veya Jandarma Genel Komutanlığı yahut Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından uzman erbaş alımı için görevlendirilen komutanlığa gönderilir.

Terhis belgelerinde veya müracaat belgelerinde "Uzman Erbaş Olur" kaydı olanlar, yapılacak değerlendirmeler sonunda aldıkları puanları eşit olan adaylar arasından tercih edilir.

Terhisinden sonra müracaat edenler ile gerekli görülmesi hâlinde askerlik hizmetini yapmakta iken müracaat edenlerden başvurusu kabul edilenler, kuvvet komutanlıkları veya Jandarma Genel Komutanlığı yahut Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından görevlendirilecek komutanlıklarca fizikî kabiliyet, mülakat, nazarî uygulamalı sınava tâbi tutulur. Sınavda başarılı olanlar, ilgili komutanlıklar tarafından sağlık raporu için tam teşekküllü askerî hastahaneye sevk edilir.

Müracaatların şekli, kabulü ve sıralamasıyla ilgili esaslar ile sınavların zamanı ve şekliyle ilgili diğer hususlar; kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından yürürlüğe konulacak yönergelerde belirtilir.

c) Müracaatların toplandığı müstakil tabur ve alay komutanlıkları ile eşidi kurum amirlikleri, askerî hastahanelerden uygun sağlık raporu alanların dilekçelerine, onaylanmış olan nitelik belgesi ile sağlık raporu ve varsa diğer belgeleri ekleyerek terhislerine en geç beş ay kala bağlı oldukları bağımsız tugay, tümen (ve eşidi) komutanlıkları ile eşidi kurum amirliklerine gönderirler. Bu makamlarca ve daha üst komutanlıklara doğrudan bağlı birliklerde görev yapanların evrakları ise, 7 nci maddedeki esaslara göre yapılacak incelemeyi müteakip, terhislerine en geç dört ay kala ilgili kuvvet komutanlıklarına veya Jandarma Genel Komutanlığına yahut Sahil Güvenlik Komutanlığına gönderilir. Terhislerinden sonra müracaat ederek yapılan sınavda başarılı olup, sıralamaları ihtisaslarına göre yapılmış olanların evrakları ise, sağlık raporları ile birlikte, eksiksiz olarak, almaları için görevli komutanlıklarca doğrudan ilgili kuvvet komutanlığı veya Jandarma Genel Komutanlığı yahut Sahil Güvenlik Komutanlığına gönderilir.

ç) Kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı, ilgili makamlardan itikâl ettirilen başvuruları/sınav sonuçlarını inceler. Branş ve ihtisaslardaki boş uzman erbaş kadrolarını da dikkate alarak, alınmaları uygun görülenlerin görevlendirilmelerini (dağıtımını) ismen yapar. Sevkleri için, görevlendirme emrini (dağıtım emrini) terhisten bir ay önce, isteği yapan birlikte bulunacak şekilde gönderir. (Mülga cümleler:RG-4/2/2017-29969) (...)

Terhisten sonra müracaat eden ve uzman erbaş olması uygun görülenlerin, görevlendirme emrinin bir sureti kendisine tebliğ edilir ve emrin alındığı tarihten itibaren bir ay içinde görev alacağı birliğe katılması istenir. Bunlara ait görevlendirme emrinin bir sureti de görev yapacağı birliğe gönderilir.

d) Askerlik hizmetini yapmakta iken müracaat edenlerden, yayınlanan boş kadro görev yerlerine birden fazla müracaat olması halinde seçim, nitelik belgesindeki not toplamı yüksek olanlardan, eşit olması halinde seçim öncelikle 4, 5, 8 ve 10 uncu niteliklerdeki notları yüksek olanlardan başlamak üzere yapılır.

Terhisten sonra uzman erbaş olmak üzere müracaat edenlerin öncelik sırası; bedenî ve zihni sınavlarda alınan not ortalamaları, er veya erbaş terhis çizelgesindeki öğrenim durumu, ceza durumu, sivil hayattaki sanatı ve mesleği, bildiği yabancı dil durumu, askerlikteki ehliyetinin kadro görev

yerine uyumu ile "uzman erbaş olur" kanaati, dikkate alınarak saptanır.

e) Kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca yapılan inceleme ve dağıtımda personelin istek formunda belirtilen görev mahallerine tertip edilmeleri öncelikle dikkate bulunduruluruz uzman erbaşlık işlemleri yukarıdaki komutanlıklarca (kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı) tekemmül ettirilir. Bu şekilde göreve alınanların işlemleri terhis tarihinden sonra en geç bir ay içinde tamamlanır.

f) **(Değişik:RG-3/8/2012-28373)** Uzman erbaş olarak alınanların bundan sonraki bütün işlemleri (terfi, sözleşmenin uzatılması, sözleşmenin feshi, ilişik kesme ve özlük haklarına ilişkin işlemler ile buna benzer diğer işlemler) bağlı oldukları Sahil Güvenlik Ana Ast komutanları, tugay, bağımsız tugay, tümen, jandarma bölge (ve eşidi) komutanları, eşidi eğitim merkezi komutanlıkları ile eşidi kurum amirlerince; kolordu ve ordu (ve eşidi) doğrudan bağlı birlikleri ile eşidi kurum amirliklerinde kurmay başkanlarınca; kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı ile Millî Savunma Bakanlığınca doğrudan bağlı birliklerinde personel başkanlarınca veya yetki verilen komutanlıklarca; Sahil Güvenlik Komutanlığı karargâhında ise **(Değişik ibare:RG-16/10/2018-30567)** Sahil Güvenlik Komutanının görevlendireceği Sahil Güvenlik Komutan Yardımcısı tarafından yapılır.

g) Temel askerlik eğitimini yapmakta olan erlerden uzman erbaş olmak için müracaat eden ve birlik değerlendirme heyeti tarafından müracaatı kabul edilenler; kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca ihtiyaç duyulan sınıf ve branşlarda istihdam edilebilecekleri muhtemel kadro görev yerleri dikkate alınarak yetiştirilirler ve kıt'alarda takip edilirler. Bunlardan komutanlıklarınca uzman erbaşlığa layık görülenler, gerekli işlemleri tamamladığında uzman erbaşlığa nasbedilirler.

(Ek fıkra:RG-8/6/2011-27958) Sözleşmeli erbaş veya sözleşmeli er olarak görev yapanlar ile söz konusu personelden kendi kusurları olmaksızın sözleşmesi feshedilen, kendi isteği ile sözleşmesini yenilemeyen veya ayrılanlar; seçim ve sınav aşamalarında başarılı olmaları halinde, yapılacak sıralama sonucunda aynı puanı alan diğer adaylar arasından öncelikli olarak tercih edilir.

İşlemlerin tamamlanması ve sözleşmenin yapılması

Madde 9 — Muvazafalık hizmetini yaparken müracaat edenlerin dağıtım emrini alan ilk amir, uzman erbaş olarak alınacak personele emri tebliğ eder. Tebliğden sonra kendi birliğinde görev alacakların terhis tarihinde taahhüt senedini imzalayarak uzman erbaş olarak göreve devami sağlanır. Görev almak istediği mahalden başka yerde bulunan birlik, karargâh ve kurumlarda görev alacaklar ise, terhislerini müteakip görev alacakları mahalle sevk edilir ve o birlikte taahhüt senedini imzalayarak göreve başlarlar. Bu şekilde gerek kendi birliğinde, gerekse diğer birliklerde göreve başlayanlara, bir aya kadar izin verilir. Bu izin yıllık izinden mahsup edilir. Muvazafalık hizmetini yapmakta olduğu mahalden başka bir yerde bulunan birlikte görev alacakların sevk giderleri, erbaş ve erler gibi Devlet tarafından karşılanır. **(Mülga cümleler:RG-4/2/2017-29969)** (...) Terhis olduktan sonra, müracaat edenler, görevlendirme emrini (dağıtım emrini) aldıktan sonra bir ay içinde görev alacağı birliğe katılır ve taahhüt senedi imzalayarak göreve başlarlar. Uzman erbaşlar için göreve başlama tarihi, taahhüt senedinin imzalanarak verildiği tarihtir. İlk taahhüt senedi; iki yıldan az, beş yıldan fazla olamaz. Taahhüt senedi, (EK-B) de yer alan forma göre tanzim edilir.

Kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca uzman erbaşlara ait ilgili makamlardan kendilerine intikal ettirilen başvuru dilekçesi, nitelik belgesi, sağlık raporu ve varsa diğer belgeler, uzman erbaşların görev alacağı komutanlığa gönderilir.

Uzman erbaş olarak alınanların muvazafalık hizmetini yaptıkları birlikteki ilgili amirleri, muvazafalık hizmetini müteakip terhis işlemini yaptıktan sonra, askerlik yoklamasında dikkate alınmak üzere dağıtım emrinin bir suretini de ilâve ederek muvazaflığa ait şahsi dosyasını (terhisten sonra müracaat edenler için sadece dağıtım emrini) askerlik şubesine gönderir. Uzman erbaş istihdam eden birlik ve kurumlarda "subay, astsubay kullanma yeri defteri"ne benzer "uzman erbaş kullanma yeri defteri" tutulur. Uzman erbaş istihdam eden ilgili amir, gönderilen belgeleri ihtiva edecek şekilde bir dosya hazırlar. Uzman erbaşların herhangi bir şekilde Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişkilerinin kesilmesini müteakip, ilgili amirdeki şahsi dosyası, usulüne uygun olarak ilgili kuvvet komutanlığına veya Jandarma Genel Komutanlığına yahut Sahil Güvenlik Komutanlığına gönderilir.

Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişiyi kesilen uzman erbaşlar hakkında "Terhis Belgesi" ve son üç yıla ait "Emekli Sandığı Kesenek Bordrosu" düzenlenerek, sözleşme yapmaya yetkili komutanlıklar veya kurum amirlikleri tarafından Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Genel Müdürlüğüne gönderilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sicil İşlemleri, Kademe İlerlemesi ve Derece Yükselmesi ve Terfileri, Uzman Onbaşlıların Uzman Çavuşluğa Terfileri, Sözleşmenin Uzatılması, Görevde Başarısız Olma ve Kendilerinden İstifade Edilememe Hâlleri ile Sözleşmenin Fesh Edilmesi Sebepleri

Sicil işlemleri, kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi

Madde 10 — **(Değişik:RG-12/11/2008-27052)**

Uzman erbaşlar, aşağıda belirtilen esaslara göre kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi yaparlar.

a) Kademe ilerlemesi yapılabilmesi için;

- 1) Bulunduğu kademede en az bir yıl çalışmış olması,
- 2) O yıl içinde olumlu sicil almış olması,
- 3) Bulunduğu derecede ilerleyebileceği bir kadememin bulunması, şarttır.

b) Derece yükselmesi yapılabilmesi için;

- 1) Derecesi içinde en az üç yıl ve bu derecenin üçüncü kademesinde bir yıl çalışmış olması,
- 2) Bulunduğu derecenin her kademesinde olumlu sicil alması,
- 3) Yükselmebileceği bir üst derecenin bulunması, şarttır.

Uzman erbaş hakkında sözleşmenin imzalanıp göreve alınmalarını takip eden ilk "2 Mayıs" tarihi itibarıyla, (EK-C) de örneğine yer verilen sicil belgesi tanzim edilir. Eğer göreve alınma tarihi ile takip eden "2 Mayıs" tarihi arasında geçen süre üç aydan kısa ise, ilk sicil belgeleri üç ayın doldurulduğu tarihte, müteakip sicil belgeleri her yılın "2 Mayıs" tarihi itibarıyla düzenlenir. Sicil belgesinde her niteliğe on üzerinden not verilir. Notlar tam sayı veya 1/2 kesirli olarak verilir. Sicil tam notu 100 dür. Sicil üstleri bütün niteliklere ayrı ayrı not vermek zorundadır. Sicil üstlerinin verdikleri notların toplamının ortalaması, o yılın sicil notunu teşkil eder. Bölüm sonucu tam sayı çıkmazsa iki hane yürütülür.

Uzman erbaşlar için sicil yazmaya yetkili sicil üstleri ile ilgili olarak, bu Yönetmelikte belirtilmiş olan istisnalar haricinde, 28/12/1998 tarihli ve 23567 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Astsubay Sicil Yönetmeliğinin 5 ilâ 18 inci madde hükümleri uygulanır.

(Değişik fıkra:RG-13/4/2017-30037) Uzman erbaşların birinci sicil üstleri; Astsubay Sicil Yönetmeliğinin 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasındaki haller hariç en az kısım, unsur, top, tim, takım, karakol, bölük komutanı veya bunların eşiti görev yerlerinde komutan veya amir olan en az astsubay kıdemli çavuş rütbesindeki kişilerdir.

Astsubaylar, uzman erbaşların ikinci sicil üstü olabilirler, üçüncü sicil üstü olamazlar. İkinci sicil üstünün astsubay olması hâlinde, üçüncü sicil üstü yetki devri yapamaz, sicil düzenlemek zorundadır.

Sicilin olumlu olabilmesi için sicil notunun, sicil tam notunun yüzde altmış (%60) ve daha yukarısı olması gerekir. Kademe ilerlemesi işlemleri asgari üçüncü sicil amirliği seviyesinde, derece yükselmesi işlemleri sözleşme yapmaya yetkili komutanlık veya kurum amirleri tarafından yapılır ve ilgili komutanlıklara bildirilir.

Sicil dönemi içinde sicil üstünün veya sicil alan personelin görevinden ayrılması hâlinde ayrılış sicili düzenlenmesine ilişkin hususlar için, 28/12/1998 tarihli ve 23567 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Astsubay Sicil Yönetmeliği hükümleri uygulanır. Ayrıca uzman erbaşların sicil belgeleri, ikinci sicil amirinde açılacak özel bir dosyada muhafaza edilir. Bu maddede belirtilen istisnalar haricinde üçüncü sicil üstleri, not verme ve yazılı kanaat yazma yetkisi hariç olmak üzere diğer yetkilerini, lüzum gördükleri takdirde her sicil döneminde yazılı emirle ikinci sicil üstlerine devredebilirler.

(Ek fıkra:RG-28/5/2015-29369) Muvazzaf askerlik görevini yaptıktan sonra uzman erbaşlığa alınanların muvazzaf askerlikte geçen süreleri aylığa esas kademe ilerlemesi yapılmak suretiyle derece yükselmesinde de değerlendirilir. Yapılan intibaktan dolayı aylık veya diğer özlük haklarına ilişkin olarak herhangi bir fark ödemesi yapılmaz.

Uzman onbaşlıların uzman çavuşluğa terfile ri

Madde 11 — Uzman onbaşılardan bir yıllık hizmet süresini tamamladıktan sonra, istekli oldukları ve görevdeki başarısı sicil belgesi ile tespit edilen ve uzman çavuş olabileceğine dair haklarında olumlu kanaat bulunanlar; tugay, bağımsız tugay, tümen, jandarma bölge (ve eşidi) komutanlarınca veya eşidi kurum amirlerince; kolordu ve orduya (ve eşidi) doğrudan bağlı birlikleri ile eşidi kurum amirlikleri için kurmay başkanlarınca; kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı ile Millî Savunma Bakanlığına doğrudan bağlı birlikleri için personel başkanlıklarınca veya yetki verilen makamlarca; Sahil Güvenlik Komutanlığında ise Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından uzman çavuşluğa terfi ettirilirler.

Sözleşmenin uzatılmasında uygulanacak esaslar

Madde 12 — Uzman erbaşlar, sözleşme süresinin bitiminde terhis edilirler. Bunlardan sözleşmelerinin yenilenmesini isteyenlerin istekleri, müteakip sözleşme süreleri bir yıldan az, beş yıldan fazla olmamak kaydıyla, aşağıdaki şartlar altında kabul edilir:

- a) Taahhüt ettiği sürenin bitimine en az üç ay kala (yurt dışı geçici göreve gidecek uzman erbaşlar için altı ay kala) hizmet süresini uzatmak istediğine dair bir dilekçe ile müracaat etmiş olmak,
- b) Almış oldukları son sicil notu, sicil tam notunun yüzde altmış (%60) ve daha yukarısında olmak,
- c) Fiili kadroda münhal bulunmak,
- ç) İstihdam edildikleri veya edilecekleri kadronun görev özelliklerine göre sınıf ve branşları ile ilgili 8/10/1986 tarihli ve 86/11092 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren Türk Silahlı Kuvvetleri Sağlık Yeteneği Yönetmeliğinde belirtilen sağlık niteliklerine sahip olmak.
- d) **(Ek:RG-17/6/2011-27967)** 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında malul olan isteklilerden, bilgi ve tecrübelerinin sınıfı için faydalı olması ve fiziki noksanlıklarını kapatabilmesi şartıyla mensup olduğu Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı ile Genelkurmay Başkanlığınca uygun görülenler için istihdam edilecekleri kadronun sağlık niteliklerini taşımak,

(Değişik fıkra:RG-3/8/2012-28373) Bu suretle işlemleri tamamlanan uzman erbaşların sözleşmelerinin uzatılması, istihdam edildikleri Sahil Güvenlik Ana Ast komutanlıklarınca, tugay, bağımsız tugay, tümen, jandarma bölge (ve eşidi) komutanlıklarınca veya eşidi kurum amirlerince, eşidi eğitim merkezi komutanlıklarınca; ordu ve kolordu (ve eşidi) doğrudan bağlı birlikleri ile eşidi kurum amirlikleri için kurmay başkanlarınca; kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı ile Millî Savunma Bakanlığına doğrudan bağlı birlikleri için personel başkanlarınca veya yetki verilen komutanlıklarca; Sahil Güvenlik Komutanlığı karargâhında ise **(Değişik ibare:RG-16/10/2018-30567)** Sahil Güvenlik Komutanının görevlendireceği Sahil Güvenlik Komutan Yardımcısı tarafından tasdik edilir ve ilgili kuvvet komutanlığına, Jandarma Genel Komutanlığına ve Sahil Güvenlik Komutanlığına bildirilir. Bu şekilde sözleşmelerin uzatılması tasdik edilenler, yeni bir taahhütname imzalayarak göreve devam ederler. Uzman çavuş ve uzman onbaşlıların sözleşmeleri azami 45 yaşına girdikleri yıla kadar uzatılabilir.

Görevde başarısız olma, kendilerinden istifade edilmeme halleri ve sözleşmenin feshedilmesi sebepleri

Madde 13 — Sözleşmenin imzalanmasından sonra ilk beş aylık intibak dönemi içerisinde göreve intibak edemeyenler ile ayrılmak isteyenlerin sözleşmeleri feshedilerek, Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilir. Peşin olarak ödenen aylık ve aylık ile birlikte ödenen diğer tüm özlük haklarının çalışılmayan günlere ait kısmı geri alınır.

Görevde başarısız olanlar ile kendisinden istifade edilemeyeceği (atış, spor, eğitim, operasyon ve istihdam edildikleri kadro görev yerlerinde ve davranışlarında askerlik mesleği değerlerini sergilemede, ikazlara rağmen istenen düzeye ulaşamayan ve aşırı derecede borçlananlardan bu durumu rapor, tutanak ve her türlü belge ile kanıtlananlar, mazeretsiz olarak bir sözleşme yılı içerisinde yedi gün ve daha uzun süre ile göreve gelmeyenler) anlaşılın, atandıkları kadro görev yerleri ile ilgili olarak üç ay ve daha uzun süreli bir kurs veya eğitime gönderilenlerden kurs veya eğitimde başarısız olan uzman erbaşların, barışta sözleşme sürelerine bakılmaksızın Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilir. Bunlar yedekte er kaynağına alınır.

Ayrıca;

- a) Almış oldukları sicile göre kademe ilerlemesi yapamayanların,
  - b) **(Değişik:RG-21/1/2016-29600)** Verilen ceza, ertelense, seçenek yaptırımlara çevrilse, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilse ve affa uğrasa dahi;
  - 1) Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlar ile basit ve nitelikli zimmet, irtikâp, iftira, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, yalan yere tanıklık, yalan yere yemin, cürüm tasnii, irza geçmek, sarkıntılık, kız, kadın veya erkek kaçırmak, fuhşiyata tahrik, gayri tabii mukarenet, dolanlı iflâs gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçlar ile istimal ve istihlâk kaçakçılığı hariç kaçakçılık, resmi ihale ve alım ve satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma, firar, amir veya üste fiilen taarruz, emre itaatsizlikte ısrar, üste hakaret, mukavemet, fesat, isyan suçlarından dolayı mahkûm olanların,
  - 2) 1632 sayılı Kanununun 148 inci maddesinde yazılı suçlardan mahkûm olanların,
  - c) 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun 10 uncu maddesinde belirtildiği şekilde sağlık nedeniyle kendisinden istifade edilemeyeceği anlaşılınların,
  - ç) Taksirli suçlar hariç olmak üzere diğer suçlardan adli veya askerî mahkemeler tarafından otuz günden daha fazla süreli hürriyeti bağlayıcı bir ceza ile mahkûm olanların,
  - d) Taksirli suçlar nedeniyle altı ay veya daha fazla süre ile hürriyeti bağlayıcı bir cezaya mahkûm olanların,
  - e) **(Değişik:RG-12/4/2014-28970)** Son olarak verilen de dâhil olmak üzere, kararın kesinleştiği tarihten itibaren geriye doğru son bir yıl içinde toplamda otuz gün ve daha fazla oda hapsi veya hizmet yerini terk etmeme cezasına mahkûm olmak veya en son aldığı disiplin cezasından geriye doğru son bir yıl içinde en az iki disiplin amirinden toplam sekiz defa veya daha fazla disiplin cezası almalarının,
  - f) Yabancı uyruklu kişilerle evlenenlerden; bu evlilikleri, 12/3/1997 tarihli ve 22931 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yabancı Uyruklu Kişilerle Evlenen Subay, Astsubay, Sözleşmeli Subay, Sözleşmeli Astsubay, Uzman Jandarma ve Uzman Erbaşlar Hakkında Yönetmelikte belirtilen esaslar dahilinde Genelkurmay Başkanlığı tarafından uygun görülmemelerinin,
  - g) Çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybedenlerin veya Türk vatandaşlığından çıkartılanların,
  - ğ) **(Ek:RG-12/4/2014-28970)** Haklarında yüksek disiplin kurulları tarafından Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası verilenlerin,
- Tugay, bağımsız tugay, tümen, bölge (ve eşidi) komutanlarınca veya eşidi kurum amirlerince; ordu, kolorduya (ve eşidi) doğrudan bağlı birlikleri ile eşidi kurum amirleri için kurmay başkanlarınca; kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı, Genelkurmay Başkanlığı ile Millî Savunma Bakanlığına doğrudan bağlı birlikler için personel başkanlarınca veya yetki verilen komutanlıklarca; Sahil Güvenlik Komutanlığında ise Sahil Güvenlik

Komutanlığınca sözleşmeleri feshedilmek suretiyle Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişkileri kesilir.

Sözleşmenin feshedildiği, ilgili kuvvet komutanlığına, Jandarma Genel Komutanlığına ve ilgili amirine, Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından da ilgili birlik komutanlığına bildirilir. Kendisine tebliği müteakip, yapılacak devir-teslim ve diğer işlemlerin sonunda ilişik kesme ile fesih tamamlanır.

Her ne sebeple olursa olsun, sözleşmesi feshedilerek Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilişkisi kesilen uzman erbaşlar, tekrar Türk Silahlı Kuvvetlerine alınmazlar.

Uzman erbaş olarak göreve başlamış olup da, daha sonra bu Yönetmelikte belirtilen şartlara sahip olmadığı anlaşılanlar hakkında da fesih işlemi yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Uzman Erbaşların Tâbi Oldukları Statü ve Haklar

Hizmet şartları ve astlık, üstlük münasebetleri

Madde 14 — Uzman erbaşlar, onbaşı ve çavuş rütbesini taşıyan asker kişi sayılırlar. Muvazzaflık hizmetinde ve yedeklik döneminde iken hizmete çağrıldıklarında er ve emsali rütbedeki erbaşların üstü olup; cezaî müeyyideler ile yargılama usulü bakımından er ve erbaşların tâbi olduğu hükümlere tâbi olurlar. Disiplin suçları açısından, 22/5/1930 tarihli ve 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun 171 inci maddesi esas alınır. Uzman erbaşların, aynı rütbedeki diğer bir uzman erbaşla astlık üstlük ilişkisi yoktur. Askerî öğrenciler ile astlık üstlük münasebetleri yoktur. Uzman erbaşlar hakkında rütbenin geri alınması fer'î cezası uygulanmaz.

Hizmete çağrılan yedeğe ayrılmış uzman erbaşlara muvazzaf emsalleri gibi özlük hakları verilir.

Terhis kaydı, yedeklik yoklaması, hizmete celp, eğitim ve tatbikat gibi yedeklik dönemine ilişkin olarak, 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun ilgili hükümleri uygulanır. Bu Kanunda düzenlenmeyen hususlarda 21/6/1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

Görev

Madde 15 — Uzman erbaşlar, istihdam edildikleri kadro görevleri ile beraber 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununda erbaşlar için belirtilen görevleri de yaparlar.

Giyecek, bakım ve barınmaları

Madde 16 — Uzman erbaşların giyecek, bakım ve barınmaları er ve erbaşlar gibi Devlet tarafından sağlanır. Uzman erbaşların giyim, kuşam istihkakları Millî Savunma ve İçişleri Bakanlıklarınca düzenlenecek istihkak ve tahsis listelerinde gösterilir.

Tedavi

Madde 17 — (Değişik:RG-20/3/2009-27175)

Uzman erbaşlar ve bunların bakmakla yükümlü olduğu aile fertlerinin tüm sağlık işlemleri hakkında, 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu hükümleri uygulanır. Ancak, uzman erbaşların hava değişimi ve istirahat süresinin toplamı, tedavi süresi hariç olmak üzere istirahat ve hava değişiminin başladığı tarihten geriye doğru son bir yıl içerisinde üç ayı geçemez. Sürenin hesaplanmasına en son alınan hava değişimi ve istirahat süresi dahil edilir. Hava değişimi ve istirahat süresi üç ayı geçenlerin, Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilir. Bunlardan barışta ve savaşa görev esnasında veya görev dışında görevlerinden dolayı bir saldırıya veya kazaya uğrayan veya bir meslek hastalığına yakalananlar hakkında kesin işlem kararlı sağlık kurulu raporu onaylanıncaya kadar ilişkileri kesilmez, izinli sayılırlar. (Ek cümle:RG-7/8/2014-29081) Ayrıca, kanser, tüberküloz, kronik böbrek yetmezliği ile ruh ve sinir hastalıkları gibi uzun süreli bir tedaviye ihtiyaç gösteren hastalığa yakalananlar, sağlık kurulları raporlarında gösterilecek lüzum üzerine, toplam olarak ve fiilen üç yılı geçmemek şartıyla tedavi, istirahat veya hava değişimine tabi tutulabilir ve bunların da ilişkileri kesilmez. Sıhî arzusu devam edenler ve kendisinden istifade edilemeyeceği anlaşılanlar hakkında, 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu hükümler uygulanır.

Uzman erbaş emeklileri ile harp malûllüğü, vazife malûllüğü veya adı malûllük aylığı bağlanarak, Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılan uzman erbaşlar, bunların bakmakla yükümlü olduğu aile fertleri ile harp ve vazife malûllüğünü gerektiren nedenlerden dolayı vefat edenlerin maaşa müstahak dul ve yetimleri, 211 sayılı Kanunun 66 ncı maddesinin (a) ve (b) fıkraları ile 67 nci ve 70 inci maddeleri hükümlerinden aynen istifade ederler.

Uzman erbaşlardan;

a) Kendi kusurları olmaksızın idare tarafından sözleşmeleri yenilenmeyenler ile; sözleşme süresi içinde vefat, bir yıl içerisinde 18/3/1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununda belirtilen süreden daha fazla hava değişimi ve istirahat süresini geçirme (son alınan hava değişimi ve istirahat süresi de dahil olmak üzere), bulunduğu kadronun kaldırılması, istihdam edildiği kadronun sağlık niteliğini kaybetme nedenleriyle sözleşmeleri sona erenler ve bunların bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin, Türk Silahlı Kuvvetlerinde uzman erbaş olarak hizmet edilen süre kadar ve on yılı geçmemek üzere,

b) Sözleşme süresi sonunda kendi istekleriyle sözleşmeleri yenilenmeyenler ile istihdam edildiği kuvvetinin değiştirilmesi veya sınıfının kaldırılması sebebiyle kendi istekleri üzerine sözleşmesi feshedilenler ve bunların bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin ise Türk Silahlı Kuvvetlerinde uzman erbaş olarak hizmet edilen sürenin yarısı kadar ve beş yılı geçmemek üzere,

Muayene ve tedavi hizmetleri asker hastanelerinde, asker hastanelerinin bulunmadığı garnizonlarda ise garnizon komutanlıklarından sevk alınmak şartıyla kamu sağlık kuruluşlarında ücretsiz olarak verilme devam edilir. Bunların sağlık giderleri Millî Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı bünyesinde karşılanır. Ancak, kamu kurum ve kuruluşlarının ve sosyal güvenlik kurumlarının sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkı doğanlar, bu hakları mevcut olduğu sürece bu maddeye göre sağlanan sağlık hizmetlerinden ve asker hastanelerinden yararlanamazlar.

Görevde iken işledikleri ve bu Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (b), (ç), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen hususlar nedeniyle haklarında dava açılan ancak, yargılama sırasında sözleşme süresinin bitmesi nedeniyle kendi istekleri ile ayrılan uzman erbaşlardan, yargılama sonucunda anılan bentlerde belirtilen şekillerde mahkûm olanlar ile bunların bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin, karar kesinleşme tarihinden itibaren asker hastanelerinden veya kamu sağlık kuruluşlarından ücretsiz yararlanmalarına son verilir.

Sözleşmeleri sağlık nedeniyle sona eren uzman erbaşlardan; sözleşmenin sona ermesine neden olan sıhî arızalarının tedavisine devam edilenlere (bu haktan yararlanacak uzman erbaş tarafından sözleşmenin sona ermesine neden olan tedavinin devam ettiğinin askerî hastanelerden alacağı ve onaylatacağı raporla belgelendirildiği sürece), sözleşme sona erme tarihinden başlamak şartıyla on iki ayı geçmemek üzere tedavi süresince, görevdeki emsallerinin almış oldukları net maaşların (27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinde belirtilen ek tazminatlar ile 14/7/1964 tarihli ve 500 sayılı Kıbrıs'a Gönderilecek Türk Askerî Birliği Mensuplarının Aylık ve Ücretleriyle Çeşitli İstihkakları ve Birliğin Başka Giderleri Hakkında Kanuna göre ödenen tazminat ile yabancı dil tazminatı hariç) üçte iki (2/3)si, her ay, sağlık yardımı olarak kurumlarınca ödenir. Bu ödemeden hiçbir kesinti yapılmaz. Ancak, sözleşme sona erme tarihinden itibaren on iki ay içerisinde sözleşmenin sona ermesine neden olan sıhî arızasından dolayı, 5434 sayılı Kanuna göre malûllük aylığına hak kazananlara, hak kazandıkları tarihten itibaren söz konusu yardım kesilir. Bu husus sağlık yardımını ödeyen birlik tarafından takip edilir.

Ödemeler uzman erbaşın son görev yaptığı birlik tarafından (birlikleri lağv edilen uzman erbaşlara bir üst birlik tarafından) hastanelerden alınan raporlara göre, sözleşmenin feshedildiği tarihi takip eden ay başından itibaren, belgelerin tanzimi sırasında geçen süreler için hak edilen sağlık yardımı da dikkate alınarak bütçenin, "Sağlık Amaçlı Transferler" ekonomik kodundan ödenir. Geçmiş süreler için yapılacak ödemelerde; ait olduğu aydaki katsayılar dikkate alınır, faiz ödemesi yapılmaz.

İzin

Madde 18 — (Değişik:RG-17/6/2011-27967)

(Değişik fıkra:RG-14/8/2015-29445) Uzman erbaşların barışta her yıl otuz gün yıllık planlı izin hakları vardır. Bu müddete yol dâhil değildir. Ayrıca kısa süreli mazeretlerde kullanılmak üzere onbeş güne kadar yıllık mazeret izni verilebilir. Yıllık planlı izine giden personele takvim yılında bir defa olmak üzere intikal aracına bağlı olarak, fiilen yolda geçecek süreler göz önüne alınarak, izin vermeye yetkili makam tarafından 4 güne kadar yol izni verilir. Yıllık planlı iznin planlandığı tarihte kullanılması esastır. Personelin mazeretine istinaden izin talebinde bulunması durumunda öncelikli olarak yıllık mazeret izni kullandırılır. Yıllık izinlerin verilmesi, zamanı ve süresi hizmetin aksamaması esas alınmak suretiyle kıt'a, karargâh ve kurum amirlerince düzenlenir. On beş günlük yıllık mazeret izni dışında uzman erbaşlara;

a) Eşinin doğum yapması, eşinin ölümü, çocuğunun ölümü, kendisinin veya eşinin ana, baba veya kardeşinin ölümü hallerinin her birinde isteği üzerine on güne kadar; kendisinin veya çocuğunun evlenmesi halinde isteği üzerine yedi güne kadar,

b) Doğumda veya doğum sonrası aylıklı izin veya analık izni süresi içerisinde eşinin ölümü halinde, isteği üzerine uzman erbaşa anne için öngörülen süre kadar,

c) Yangın, deprem, su baskını gibi olağüstü bir mazeret dolayısıyla bir yıl içerisinde otuz güne kadar,

ç) 30/3/2013 tarihli ve 28603 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelikte, kendisine Engelli Sağlık Kurulu Raporu düzenleme yetkisi verilmiş, sağlık kuruluşlarından alacakları engelli sağlık kurulu raporu ile en az yüzde 70 oranında engelli ya da süreğen hastalığı olan çocuğunun (çocuğun evli olması durumunda eşinin de en az yüzde 70 oranında engelli olması kaydıyla) hastalanması hâlinde hastalık raporuna dayalı olarak ana veya babadan sadece biri tarafından kullanılması kaydıyla bir yıl içinde toptan veya bölümler hâlinde on güne kadar,

mazeret izni verilebilir. Verilen mazeret izinleri yıllık izne mahsup edilmez.

(Değişik fıkra:RG-14/8/2015-29445) Uzman erbaşlar yıllık planlı izinlerini yurt dışında geçirmek istemeleri durumunda, kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı veya bu komutanlıkların seminer, müşahade gezisi ve ziyaretler için ve seyahat maksadıyla yetki vereceği asgari tugay ve eşiti kıta komutanlıkları yahut karargâh veya askeri kurum amirlikleri; tarafından talepleri değerlendirilerek, bu konuda karar verilir. Yetki devri hallerinde, verilen yurtdışı izinleri yetki devri yapan makamlara bildirilir. İlk sözleşme yılı ve sözleşmenin sona erdiği yıl için izin süresi, bu yıllar içerisinde yapılan görev süresine göre belirlenir. İzinler; 6/9/1961 tarihli ve 10899 sayılı, 7/9/1961 tarihli ve 10900 sayılı, 8/9/1961 tarihli ve 10901 sayılı Resmî Gazete'lerde yayımlanan Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Yönetmeliği esaslarına göre düzenlenir. Mevzuat hükümlerine uygun olarak alınan istirahatlerin yurt dışında geçirilmesi de izne tabidir.

(Ek fıkra:RG-28/6/2013-28691)(Değişik fıkra:RG-14/8/2015-29445) Uzman erbaşlara, bakmakla yükümlü olduğu veya refakat etmediği takdirde hayatı tehlikeye girecek ana, baba, eş ve çocukları ile kardeşlerinden birinin ağır bir kaza geçirmesi veya tedavisi uzun süren önemli bir hastalığa tutulmuş olması hallerinde, bu hallerin sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi şartıyla, istekleri üzerine, aylık ve özlük hakları korunarak üç aya kadar izin verilebilir. Gerektiğinde bu süre bir katna kadar uzatılır. Bu sürenin bitimini müteakip istekleri üzerine ayrıca altı aya kadar aylıksız izin verilebilir. Bu şekilde aylıksız izinli olarak geçirilen süreler sözleşme süresinden sayılmaz.

a) Aylıklı ve aylıksız izinler, tugay/bağımsız alay komutanı veya eşiti kıta, karargâh ve kurum amiri (Diğer Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında eşiti makam) tarafından verilir ve Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Personel Başkanlıklarına bildirilir. Personelin izin evrakı sicil amirince şahsi dosyasına konur ve dosya muhteviyatına yazılır.

b) Refakat sebebiyle izin verilmesine esas teşkil edecek sağlık kurulu raporunda; refakati gerektiren tıbbî sebepler, refakat edilmediği takdirde hayatı tehlike bulunup bulunmadığı, sürekli ve yakın bakım gerekip gerekmediği, asgari refakatçi sayısı, üç ayı geçmeyecek şekilde refakat süresi ve varsa refakatçinin sahip olması gereken özel nitelikler yer alır.

c) Sağlık kurulu raporunda birden fazla refakatçi belirtilmemiş ise aynı kişiyle ilgili olarak aynı dönemde birden fazla personel/kamu görevlisi refakat nedenli mazeret izni kullanamaz.

ç) Aynı kişi ve aynı vakaya dayalı olarak verilecek refakat izninin toplam süresi oniki ayı geçemez.

d) İzin süresi içinde refakati gerektiren durumun ortadan kalkması hâlinde personel iznin bitmesini beklemeksizin göreve başlar. Bu durumda veya izin süresinin bitiminde, göreve başlamayan personel izinsiz ve özürsüz olarak görevlerini terk etmiş sayılarak haklarında ilgili mevzuat hükümlerine göre işlem yapılır.

e) Refakat izni, rapor süresi boyunca personelin talebi doğrultusunda, önceden belirlenmiş bir plan dâhilinde hastaneden alınan raporda belirtilen süreye uygun olarak parça parça kullanılabilir.

f) Bu fıkra hükmü aynı kişi ve aynı vakaya dayalı olarak bir defaya mahsus uygulanır.

Uzman erbaşlara yıllık izinlerin dışında ayrıca, 21/6/1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 78 inci maddesinde belirtilen esaslara göre izin verilir. Verilen bu izinler yıllık izinden sayılmaz.

(Ek fıkra:RG-6/2/2015-29259) Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli personelin bakmakla yükümlü olduğu engelli eşi, engelli çocukları ve yargı kararı ile vasi tayin edilmesi kaydıyla engelli kardeşinin; tıbbi tanınması yapılmış ve 31/5/2006 tarihli ve 26184 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği veya 18/5/2012 tarihli ve 28296 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Kurumları Yönetmeliğine göre bir özel eğitim kurumunda kayıtlı olması şartı ile, özel eğitime getirilip/götürülmesi ve eğitime iştiraki maksadıyla, her engelli birey için haftada 8 saat günlük eğitim izni verilir. Engelli çocuk sahibi anne ve babanın her ikisinin çalışması durumunda bu izin, alınan beyana istinaden birine kullandırılır. Anne ve babadan birinin çalışması durumunda, alınan beyana ve gerekçeye istinaden çalışan ebeveyne bu izin kullandırılır. Bu süre ilgili olduğu haftayı geçmeyecek şekilde personelin isteğine göre bir defada veya bölünerek kullandırılır.

(Ek fıkra:RG-6/2/2015-29259) Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli personelin bakmakla yükümlü olduğu eşi, çocukları ve aynı çatı altında yaşayan anne, baba veya yargı kararı ile vasi tayin edilmesi kaydıyla kardeşinin; Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre yetkili hastaneden alınması şartı ile raporunda "ağır engelli" ibaresi olan yakınlarının bakımı maksadıyla, her engelli birey için ayrı olmak üzere günde 1 saat günlük bakım izni verilir. Bu sürenin gün içerisinde kullandırılma zamanı personelin isteğine göre düzenlenir. Engelli çocuk sahibi anne ve babanın her ikisinin çalışması durumunda bu izin alınan beyana istinaden birine kullandırılır. Anne ve babadan birinin çalışması durumunda, alınan beyana ve gerekçeye istinaden çalışan ebeveyne bu izin kullandırılır.

(Ek fıkra:RG-6/2/2015-29259) Her engelli birey için ayrı olmak üzere bir gün içerisinde, günlük bakım izni veya günlük eğitim izinlerinden sadece biri kullanılır.

(Ek fıkra:RG-6/2/2015-29259) Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli personelin engelli günlük eğitim izni veya engelli günlük bakım iznini verimli kullanabilmesi açısından birlik imkanları ve amirlerin değerlendirmesine göre ulaşım imkanından istifade ettirebilir.

(Değişik fıkra:RG-10/5/2016-29708) Uzman erbaşlara hafta sonu, yılbaşı, ulusal, resmi ve dini tatillerde talepleri üzerine hizmet ve görevi aksatmamak ve garnizon görev şartları dikkate alınmak suretiyle garnizon terk izni verilebilir. Garnizon terk izin süresi yıllık izinden mahsup edilmez.

(Ek fıkra:RG-14/8/2015-29445) Süren yargılamalar ve soruşturmalar nedeniyle savcılığa veya mahkemeye şüpheli, sanık, tanık ve bilirkişi olarak çağrılan asker kişilere çağrıya esas süre ve yol süresi göz önüne alınarak izin verilir. Verilen izin süresi kanuni izinden mahsup edilmez.

(Ek fıkra:RG-14/8/2015-29445) Mesai saatleri içinde ihtiyaçlarını karşılamaları için personele birinci sicil amirleri tarafından kısa süreli izin verilebilir. Ancak her ne sebeple olursa olsun mesai saatlerinin tamamını kapsayan veya daha uzun süreli izinler yıllık mazeret izninden mahsup edilir.

(Ek fıkra:RG-14/8/2015-29445) Görev ve hizmet ihtiyacının gerektirdiği durumlarda asgari tugay ve eşiti komutan veya amirin yazılı onayı ile personel izinden geriye çağrılabilir. Personelin izinden çağrılması, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde sözlü olarak yapılabilir ve her halükarda bu

durum bir görevlendirme yazısı ile yazılı hale getirilerek bu yazının bir sureti personelin özlük dosyasında muhafaza edilir. Bu personelin izinden dönüş masrafları ile tekrar izne gidiş masrafları 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre ödenir.

(Ek fıkra:RG-10/5/2016-29708) Yıllık izinde sağlık raporu alınması:

- Yıllık iznini kullanmakta iken sağlık raporu verilen personelin istirahat süresinin, yıllık izninin bittiği tarihten önce sona ermesi halinde, yıllık izninin bitiş tarihinde göreve başlar.
- Yıllık iznini kullanmakta iken sağlık raporu verilen personelin istirahat süresinin yıllık izninin kalan kısmından daha fazla olması halinde, istirahat süresinin bitimini müteakiben göreve başlar.
- Yıllık iznini kullanmakta iken sağlık raporu verilen personelin istirahati ile yıllık izninin aynı tarihte bitmesi halinde, izinlerin bittiği tarihte göreve başlar.

Özlük hakları

Madde 19 — (Değişik fıkra:RG-28/5/2015-29369) Uzman erbaşlara, göreve başlamış olmak kaydıyla sözleşmenin onaylandığı tarihten geçerli olarak 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununa ekli "Ek-1 Sayılı Aylık Gösterge Tablosu" üzerinden aylık ödenir. Ayrıca, uzman erbaşlara dereceleri itibarıyla astsubaylar için belirlenmiş olan ek göstergelerin 2/3'ü uygulanır. Ancak, bunlara uygulanacak ek gösterge rakamı 2200'ü geçemez. Uzman çavuşlar, 10 uncu derecenin birinci kademesinden; uzman onbaşlılar ise, 11 inci derecenin birinci kademesinden giriş yaparlar. Uzman onbaşlıktan uzman çavuşluğa terfi edenlerin intibakları, buldukları derece ve kademenin bir üst derecesinin aynı kademesine yapılır. Bu şekilde bir üst dereceye yükselenlerin takip eden ilk derece yükselmesi için bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi ile (b) bendinin (1) numaralı alt bendi hükümleri uygulanmaz. Bütün derece ve kademe ilerlemelerinde, sözleşme tarihine göre yıl hesabı dikkate alınır. Uzman erbaşlara; yan ödemeleri, Silahlı Kuvvetler hizmet tazminatı, aile yardımı ödeneği, doğum yardımı ödeneği, ölüm yardımı ödeneği ve yakacak yardımı, 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu esaslarına göre; tayın bedeli 22/6/1978 tarihli ve 2155 sayılı Bazı Kamu Personeline Tayın Bedeli Verilmesi Hakkında Kanun esaslarına göre ödenir. Uzman erbaşlar mevcut hükümler dahilinde, Millî Savunma Bakanlığına, Jandarma Genel Komutanlığına ve Sahil Güvenlik Komutanlığına ait konutlardan ve kiralama sisteminden de istifade ederler. Tutuklanan, firar veya izin tecavüzünde bulunan ve cezası infaz edilmekte olan uzman erbaşların aylık ödenek ve tazminatları hakkında, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 65 inci maddesi hükümleri uygulanır. Ayrıca, askeri hizmete ilişkin görevleri sebebiyle haklarında kamu davası açılanlar hakkında 926 sayılı Kanunun Ek 32 nci madde hükümleri uygulanır.

(Ek fıkra:RG.-20/3/2009-27175) Görevde iken işledikleri ve bu Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (b), (ç), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen hususlar nedeniyle haklarında dava açılan ancak, yargılama sırasında sözleşme süresinin bitmesi nedeniyle kendi istekleri ile ayrılan uzman erbaşlara, yargılama sonuçlanıp kesinlik kazanıncaya kadar ikramiye ödemesi yapılmaz. Yargılama sonucunda beraat edenlere hak ettikleri ikramiye ödenir. Yargılama sonucunda anılan bentlerde belirtilen şekillerde mahkûm olanlara ise ikramiye ödemesi yapılmaz.

(Değişik fıkra:RG-28/5/2015-29369) Kendi kusurları olmaksızın hizmet sürelerinin uzatılmaması sebebiyle veya sözleşme süresini bitirip ayrılanlardan; hizmet süresi beş yılı geçmeyenlere, ayrıldıkları tarihte almakta oldukları net maaşları tutarının (27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinde belirtilen ek tazminatlar ile 14/7/1964 tarihli ve 500 sayılı Kanuna göre ödenen tazminat ve yabancı dil tazminatı hariç) iki katının toplam hizmet yılı ile çarpımından bulunacak miktarda ikramiye verilir. Hizmet süresi beş yılı geçenlere ise, beş yıllık hizmetleri için yukarıdaki esasa göre hesaplanacak tutara; ayrıldıkları tarihte almakta oldukları net maaşları tutarının (375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinde belirtilen ek tazminatlar ile 500 sayılı Kanuna göre ödenen tazminat ve yabancı dil tazminatı hariç), beş yıldan fazla olan hizmet yılı toplamı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda ayrıca ilâve edilmesi suretiyle tespit edilecek miktarda ikramiye verilir. Ancak, uzman erbaşlara ödenecek ikramiye, hiçbir suretle ayrıldıkları tarihte almakta oldukları ikramiye ödenmesine esas net maaşlarının yirmi katını geçemez. Bir tam yıldan eksik kalan hizmet sürelerinin ikramiyeleri kıst olarak ödenir. İkramiyelerden; damga vergisi hariç, vergi kesilmez. Emeklilik hakkı kazanan uzman erbaşlara, bu ikramiye ödenmez ve bunlar hakkında 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulanır. Sözleşmesinin sona ermesinden itibaren, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının, personelin malûllüğü hakkında karar vermesine kadar geçecek süre için verilecek ikramiyeye ilişkin faiz ödemesi yapılmaz.

Yabancı uyruklu kişilerle evlenenlerden; bu evlilikleri, 12/3/1997 tarihli ve 22931 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yabancı Uyruklu Kişilerle Evlenen Subay ve Astsubaylar Hakkında Yönetmelikte belirtilen esaslar dahilinde, Genelkurmay Başkanlığı tarafından uygun görülmeyenlerin, çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybedenlerin veya Türk vatandaşlığından çıkartılanların veya disiplinsizlik ve ahlâkî nedenlerle sonradan Türk Silahlı Kuvvetlerinde kalması uygun görülmeyenlerin sözleşmeleri fesh edilir ve bunlara ikramiye ödenmez. Astsubay nasbedilenlere de ikramiye verilmez. Sağlık, vefat, istihdam edildiği kuvvet komutanlığının veya sınıfının değiştirilmesi yahut bulunduğu kadronun kaldırılması durumunda bir yılı tamamlamadan ayrılanlara, bir yıl içinde alması gereken ikramiye tutarı, on iki aya eşit olarak bölünmek suretiyle hizmet ettiği her aya isabet eden miktarda ödeme yapılır.

(Değişik fıkra:RG-17-6/2011-27967) Asgari dört yıl fiili hizmetlerini, komando birliklerinde komando olarak veya kadro görev yeri sadece yüzer birliklerde bulunan sınıflarda tamamlamış olan uzman erbaşlar ile uzman erbaşların istihdam edildiği kadro görev yerinin herhangi bir nedenle kaldırılması veya bu kadrolarda uzman erbaş istihdam edilmesine gerek kalmaması durumlarında uzman erbaşlar, kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından, ihtisas sahibi olduğu diğer birliklerdeki boş olan uzman erbaş kadro görev yerlerine atanabilirler veya başka bir sınıfta istihdam edilebilirler. Bu durumda olan uzman erbaşların ilgili kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığının görüşleri alındıktan sonra Genelkurmay Başkanlığı tarafından kuvvetleri değiştirilebilir. 12 nci maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen uzman erbaşlar, istihdam edildiği kadro görev yerinin herhangi bir nedenle kaldırılması veya bu kadrolarda uzman erbaş istihdam edilmesine gerek kalmaması durumlarında, Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından sağlık niteliklerine uygun diğer birliklerdeki boş olan uzman erbaş kadro görev yerlerine atanabilir. Bu fıkra uyarınca atanan, kuvvet veya sınıf değişikliği işlemine tabi tutulan uzman erbaşlar, sözleşmenin feshini isteyebilirler. Bu şekilde sözleşmenin feshini isteyen uzman erbaşların istekleri kabul edilir ve bunlara 3269 sayılı Kanun esaslarına göre tahakkuk edecek ikramiye ödenir.

Uzman erbaşlıktan ayrılanlardan kamu kurum ve kuruluşlarına memur veya sözleşmeli personel olarak atananlar ile iş kanunlarına tâbi olarak çalışanların emekli olmaları durumunda; 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun ek 20 nci maddesi uyarınca ödenecek emekli ikramiyesi veya iş kanunlarına göre ödenecek kıdem tazminatının hesabında, bu maddeye göre ödenen ikramiyede esas alınan hizmet süreleri dikkate alınmaz.

Vefat eden uzman erbaşların dul ve yetimlerine Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı tarafından aylık bağlanamaması durumunda, bu Yönetmelik esaslarına göre hesaplanacak ikramiye kanunî mirasçılara aynen ödenir.

İstekli olanlar, Ordu Yardımlaşma Kurumuna daimî üye olabilirler.

Uzman erbaşların herhangi bir şekilde Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişkilerinin kesilmesi durumunda, sözleşme feshetmeye yetkili komutanlıkça sözleşme fesih onayı, terhis belgesi, hizmet belgesi ve son üç yıla ait emekli keseneği imal bordrosunun Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Genel Müdürlüğüne, üye ise Ordu Yardımlaşma Kurumu ve Türk Silahlı Kuvvetleri Dayanışma Vakfının istediği belgeler ilgili kurumlara gönderilir. Kıt'a özlük dosyaları; askerlik şubesi başkanlıklarına gönderilmek üzere ilgili kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığına gönderilir. Fesihli uzman erbaşlar ile ilgili müracaat ve yazışmalar, askerlik şubesi başkanlıkları tarafından yürütülür. Emeklilik hakkını kazanan uzman erbaşların özlük dosyaları, kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından muhafaza edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM
**Mesai Saatleri ve İkamet, Kıyafet, Atama ve Geçici Görev,
Kimlik Kartı ve Astsubay Sınıfına Geçirilme**

Mesai saatleri ve ikamet

Madde 20 — Nöbetçi olanlar hariç olmak üzere uzman erbaşlardan isteyenler, 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun bu konudaki hükümleri saklı kalmak şartıyla, gece evlerine gidebilirler. Gece kışlada veya gemide kalmayı kabul edenler, yetkili amirin izni olmadan kışladan veya gemiden ayrılamazlar. Bunlar, mümkün olduğu kadar erbaş ve erlerden ayrı olarak tahsis edilecek yerlerde yatırılırlar. Evlerine gidenler, subay ve astsubay servislerinden istifade edebilirler. Mesai başlangıcında görevleri başında bulunurlar.

Kıyafet ve zafî tabanca

Madde 21 — Uzman erbaşların kıyafetlerinde, Türk Silahlı Kuvvetleri Kıyafet Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

Buna göre;

a) Rütbe işareti olarak, uzman onbaşı ve uzman çavuş rütbe işaretini ve buldukları rütbede her üç hizmet yılını müteakip de bir kıdem işaretini takarlar. Kıdem işareti, sözleşme onaylamaya yetkili makamın onayına müteakip takılır.

b)⁽¹⁾ Kışlık ve yazlık olarak haricî kıyafetleri, astsubay günlük elbisesinin; eğitim kıyafetleri ise, yaka ve rütbe işaretleri hariç astsubay eğitim elbisesinin aynısıdır.

Uzman erbaşlar, ilk sözleşmelerini müteakip bedeli karşılığında zafî tabanca edinebilirler ve görevli olmadıkları zamanlarda da resmî veya sivil elbise ile zafî tabancalarını göze görünmeyecek şekilde taşıyabilirler. En az on yıl görev yapıp Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılanlara, istifa veya istifa etmiş sayılmak suretiyle Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılan subay ve astsubaylar gibi; emeklilik durumunda ise, emekli subay ve astsubaylar gibi silah taşıma ruhsatı verilir.

Atama, geçici görev ve harcırah

Madde 22 — Uzman erbaşlar, sözleşme süreleri içinde değişik bölge ve garnizonlara, Türk Silahlı Kuvvetlerinin hizmet ihtiyacı esas alınmak suretiyle atama ve yer değiştirme işlemlerine tâbi tutulurlar, kurs dahil geçici görevle görevlendirilirler. Bu şekilde atanan veya geçici görevle görevlendirilenlere ve ayrıca, terhislerinden sonra uzman erbaş olarak atanmalar ile kendi kusurları olmaksızın hizmet sürelerinin bitiminde ayrılanlara, 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu ve Bütçe Kanunu esaslarına göre harcırah verilir.

Uzman erbaşlar ilk atamalarında, atama emrinde belirtilen tarihte birliğine katılırlar. Müteakip atamalarda ise, garnizon dışına yapılan atamalarda personel ilişik kesme tarihinden itibaren en geç on beş gün içerisinde yeni birliğine katılır. Bu süre içerisinde geçerli bir mazereti olmaksızın birliğine katılmayan uzman erbaşın, kendisinden faydalanılmayacağı anlaşıldığında, bu personelin sözleşmeye yetkili eski birliği tarafından, Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilişkisi kesilir. Uzman erbaşların garnizon dışındaki yeni birliğine katılması için öngörülen bu süre, yıllık izin süresinden düşülmez. Aynı garnizon içinde yapılan atamalarda ise personel, müteakip mesai günü başlangıcında yeni birliğine katılır. Malûliyet raporu alıp henüz aylık bağlanmamış olanlara, Kanunun 16 ncı maddesinde düzenlenen ikramiye ödenmez.

(Ek fıkra:RG-7/8/2014-29081) Uzman erbaşlardan kendisi, eşi, bakmakla yükümlü olduğu çocukları ile bakmakla yükümlü olduğu ve aynı çatı altında yaşayan anne, baba veya yargı kararıyla vasi tayin edilmesi kaydıyla kardeşi için aldığı atamaya esas sağlık raporlarında belirli uzmanların bulunduğu garnizonlara atanmaları gerektiği belirtilenlerin, atanacakları garnizonlarda askerî hastaneler ile diğer kamu sağlık kurumlarındaki uzmanlardan da istifade edebileceği göz önüne alınarak atanmaları yapılır.

(Ek fıkra:RG-7/8/2014-29081) Atama emrini tebellüğ eden personel, kendisi, eşi, bakmakla yükümlü olduğu çocukları ile bakmakla yükümlü olduğu ve aynı çatı altında yaşayan anne, baba veya yargı kararıyla vasi tayin edilmesi kaydıyla kardeşi için bulunduğu yere en yakın ve tam teşekküllü askerî hastaneden alacağı "Hayati önemi haizdir, tedaviden yararlanır" kayıtlı veya belirli uzmanları bulunan, hastalığının tedavi edileceği sağlık teşkülleri ile iklim, yer ve tedavi koşullarını öngören sağlık kurulu raporlarının yetkili makamlarla tasdik şekline göre bir yıl için bulunduğu garnizona bırakılır veya ataması sağlık raporunun uygun gördüğü garnizona yapılır.

(Ek fıkra:RG-7/8/2014-29081) İkinci yıl aynı mazereti ileri sürenlerin atanmalarının 1 yıl daha ertelenebilmesi için, dördüncü fıkrada yer alan esaslar dâhilinde ilgili hastaneden aynı nitelikte sağlık kurulu raporu almaları gerekir.

(Ek fıkra:RG-7/8/2014-29081) Ömür boyu gözetim altında bulundurulmayı gerektiren ve sürekli tedavi ile yaşamın sürdürülebildiği görme ile bedeni ve zihinsel spastik engellilik hali, kalıtsal yollarla geçen Akdeniz Anemisi gibi hastalıklarla, benzer nitelikte kabul edilen diğer hastalıklar için atamaların ertelenmesinde süre şartı aranmaz. Kendisi, eşi, bakmakla yükümlü olduğu çocukları ile bakmakla yükümlü olduğu ve aynı çatı altında yaşayan anne, baba veya yargı kararıyla vasi tayin edilmesi kaydıyla kardeşi, bu tür hastalıklara ("özel eğitim amaçlı değerlendirilmesi uygundur" kararlı raporları alacaklar hariç) yakalanan uzman erbaşların atamaları, Gülhane Askerî Tıp Akademisi veya Gülhane Askerî Tıp Akademisi Haydarpaşa Askerî Hastanelerinin sağlık kurullarından alacakları raporlarda öngörülen garnizonlara yapılır. Bu kapsama giren hastalıklar için ikinci yıldan sonraki müteakip sağlık kurulu raporları iki yılda bir alınır. Özel eğitim amaçlı değerlendirilmek üzere rapor alacakların atamaları ise; Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelikte, kendisine Engelli Sağlık Kurulu Raporu düzenleme yetkisi verilmiş, sağlık kuruluşlarının sağlık kurullarından alacakları "özel eğitim amaçlı değerlendirilmesi uygundur" kararlı, Engelli Sağlık Kurulu Raporları ve Rehberlik Araştırma Merkezlerinden alacakları raporda bulunan özel eğitim imkânlarının bulunduğu garnizonlara yapılır veya ertelenir.

(Ek fıkra:RG-28/5/2015-29369) Üç aya kadarki geçici görevlendirmeler; ilgisine göre Kuvvet Komutanlıklarına, Jandarma Genel Komutanlığımıza veya Sahil Güvenlik Komutanlığına bilgi verilmek kaydıyla; asgari sözleşme yapmaya yetkili makamlarca yapılır.

(Ek fıkra:RG-28/5/2015-29369) Üç aydan fazla görevlendirmeler; asgari sözleşme yapmaya yetkili makamların teklifi ile ilgisine göre Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığına yapılır.

(Ek fıkra:RG-28/5/2015-29369) Genelkurmay Başkanlığına doğrudan bağlı kıta ve karargâhlarda görevli uzman erbaşların üç aya kadarki geçici görevlendirmeleri Genelkurmay Başkanlığına bilgi verilmek kaydıyla asgari sözleşme yapmaya yetkili makamlar tarafından; üç aydan fazla geçici görevlendirmeleri asgari sözleşme yapmaya yetkili makamların teklifi üzerine Genelkurmay Başkanlığına yapılır. Yapılan geçici görevlendirmeler görevlendirilenin özlük haklarının takibi maksadıyla ilgisine göre Kuvvet Komutanlıklarına, Jandarma Genel Komutanlığına veya Sahil Güvenlik Komutanlığına bildirilir.

Kimlik kartı

Madde 23 — Uzman erbaşlara Türk Silahlı Kuvvetleri Kimlik Kartı Yönergesinde gösterilen esaslara göre kimlik kartı verilir.

Astsubay sınıfına geçirilme

Madde 24 — Uzman erbaşların astsubaylığa geçirilmesiyle ilgili usul ve esaslar ile diğer hususlar aşağıda belirtilmiştir:

a) Bu bentteki şartları sağlayan uzman erbaşlardan kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının ihtiyaç duyacağı miktar kadarı, astsubay çavuşluğa nasbedilirler.

1) Kendi nam ve hesabına Genelkurmay Başkanlığı tarafından tespit edilecek fakülte, yüksek okul veya meslek yüksek okullarından mezun olmak,

2) Muvazzaf astsubay olmaya istekli olmak ve en az bir yıl hizmeti bulunmak,

3) **(Değişik:RG.-20/3/2009-27175)** Başvuru tarihinde dördüncü hizmet yılını tamamlamış, sekizinci hizmet yılını bitirmemiş olmak,

- 4) Yapılacak sınavlarda başarılı olmak,
- 5) Astsubaylık için sınava müracaat tarihinde uzman erbaşlığa alındığı tarihten itibaren en az bir yıl sicil almış ve almış olduğu mevcut sicil notlarının ortalaması, sicil tam notunun yüzde seksen (%80) ve daha yukarısında olmak,
- 6) Genel kültür, meslekî bilgi, karakter ve ahlâk bakımından astsubaylığa lâyık olduğuna ilişkin olarak, sıralı sicil üstlerince hakkında örneğine (EK-Ç) de yer verilen nitelik belgesi olumlu düzenlenmiş olmak,
- 7) Dış kaynaktan muvazzaf astsubay olarak temin edilecekler için 8/10/1986 tarihli ve 11092 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Silahlı Kuvvetleri Sağlık Yeteneği Yönetmeliğinde aranan sağlık niteliklerine haiz olmak,
- 8) Tâbi tutulacakları temel askerlik ve astsubaylık anlayışı kazandırma eğitiminde başarılı olmak.
- b) Aşağıdaki şartları haiz olan uzman erbaşlardan; kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının ihtiyaç duyacağı miktar kadar, astsubay meslek yüksek okullarında verilecek öğrenim ve eğitimi müteakip astsubay çavuş nasbedilirler.
  - 1) Astsubay meslek yüksek okullarının bağlı olduğu kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından belirlenen ve Genelkurmay Başkanlığı tarafından onaylanan sivil lise veya dengi okullardan mezun olmak,
  - 2) Muvazzaf astsubay olmaya istekli olmak,
  - 3) Uzman erbaş olarak en az bir yıl hizmet etmek,
  - 4) Sözleşme süresi içinde müracaatta bulunmak,
- 5) **(Değişik:RG-27/3/2013-28600)** Astsubay meslek yüksek okulu giriş sınavına başvuru tarihinde müracaatın yapıldığı yılın Ocak ayının ilk günü itibarıyla yirmi beş yaşını bitirmemiş olmak,

6) 16/10/2003 tarihli ve 25261 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Astsubay Meslek Yüksek Okulları Yönetmeliği ile usul ve esasları yürürlüğe konulacak yönergede belirlenen astsubay meslek yüksek okuluna girmek için tâbi olacağı sınavda ve gerek görülmesi hâlinde yapılacak mülakat sınavında başarılı olmak,

- 7) Astsubay meslek yüksek okulu giriş sınavına müracaat tarihinde, uzman erbaşlığa alındığı tarihten itibaren almış olduğu mevcut sicil notlarının ortalaması, sicil tam notunun yüzde seksen (%80) ve daha yukarısında olmak,
- 8) Genel kültür, meslekî bilgi, karakter ve ahlâk bakımından astsubaylığa lâyık olduğuna ilişkin olarak, sıralı sicil üstlerince hakkında örneğine EK-Ç'de yer verilen nitelik belgesi olumlu düzenlenmiş olmak,
- 9) Türk Silahlı Kuvvetleri Sağlık Yeteneği Yönetmeliğine göre askerî öğrenci adaylarında aranan sağlık niteliklerini haiz olmak,
- c) Uzman erbaş statüsünü sona erdirecek suçlardan gözetim altına alınanlar veya tutuklananlar veya taksirli suçlar hariç olmak üzere haklarında kamu davası açılanlar, bu durumlarının devamı süresince astsubaylığa geçirilmek için sınava alınmazlar. Ancak, bunlar hakkında hazırlık soruşturması sonunda "Kovuşturmaya Yer Olmadığı Kararı" verilmesi veya yargılama neticesine göre "Beraat" etmeleri hâlinde, diğer şartları da haiz olmak kaydıyla sınava kabul edilirler.

ç) Astsubaylığa geçirilecek uzman erbaşların eğitimi, özlük hakları ve diğer hususlar:

1) Uzman erbaşların astsubay meslek yüksek okullarındaki öğrenim ile eğitim süre ve şekilleri, Astsubay Meslek Yüksek Okulları Kanununa göre yürütülür. Kendi nam ve hesabına fakülte ve yüksek okul bitirenlerden astsubay nasbedilecekler, en az üç aylık temel askerlik ve astsubaylık anlayışı kazandırma eğitimine tâbi tutulurlar.

2) Uzman erbaşların astsubay meslek yüksek okullarında ve temel askerlik ve astsubaylık anlayışı kazandırma eğitimi esnasında, özlük hakları yönünden uzman erbaşlık statüleri devam eder. Astsubay meslek yüksek okullarında öğrenim gören uzman erbaşlarda, evli ve nişanlı olmama durumu ile öğrenime ara vermeme şartı aranmaz. Bunların astsubay meslek yüksek okulunda yatılı olarak kalma ve kalmaması ile ilgili usul ve esaslar; kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından yürürlüğe konulacak yönergeler ile düzenlenir. Bunlara, okul ve temel askerlik eğitimi süresince 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 143 üncü maddesinde belirtilen öğrenci harçlıkları ödenmez. Bu süre içinde Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı iştirakçilikleri; rütbe, derece ve kademelerine göre emsalleri gibi devam eder.

3) Çeşitli sebeplerle temel askerlik ve astsubaylık anlayışı kazandırma eğitiminin ders veya eğitim yapılan toplam gün sayısının üçte birine katılmayanlar, başarısız sayılırlar. Sağlık sebebiyle temel askerlik ve astsubaylık anlayışı kazandırma eğitiminin ders veya eğitim yapılan gün sayısının üçte birine katılmayanlar, müteakip eğitim döneminde eğitime katılırlar, aynı sebepten başarısız olmaları hâlinde başarısız sayılırlar.

Astsubay meslek yüksek okullarından veya temel askerlik ve astsubaylık anlayışı kazandırma eğitiminden, başarısızlık nedeniyle veya kendi isteği ile ayrılanlardan istekli olan ve uzman erbaş olmak için gerekli şartları taşıyanlar, uzman erbaş olarak göreve devam ettirililer.

d) **(Değişik:RG-12/4/2014-28970)** Astsubay olmaya istekli uzman erbaşların, müracaat esasları ve tâbi tutulacakları sınavlar; kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından yürürlüğe konulacak yönergelerde belirlenir. Astsubaylığa geçirilecek uzman erbaşların değerlendirilmesi; yapılan yazılı sınavlar sonucu aldıkları notlarına veya puanlarına sicil not ortalamasının yüzde yirmi beş (%25) i, bedenî yeterlilik ve yapılması hâlinde mülakat notunun her birinin yüzde on (%10) u ile mükâfat puanının ilavesi ve ceza puanının düşülmesi ile yapılır. Mükâfat puanı, EK-D de yer verilen Mükâfat Puanları Çizelgesine göre bulunur. Ceza puanı ise, 31/1/2013 tarihli ve 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanununun (2) sayılı çizelgesine göre bulunan toplam puanın 0,118 katsayısı ile çarpılması sonucu elde edilen puandır. Ceza puanının hesaplanmasında, 6413 sayılı Kanunun (2) sayılı çizelgesinde yer almayan ve taksirli suçlar hariç olmak üzere mahkeme kararı ile verilen para cezaları için 4 puan, diğer hapis cezaları için 4,5 puan esas alınır. Bu puanlar da 0,118 katsayısı ile tahvil edilir. Mahkeme kararı ile verilen cezalar ertelenmiş, hapis cezası seçenек yaptırımlarına çevrilmiş, adli sicilden çıkarılmış ya da verilen mahkûmiyet hükmünün açıklanması geri bırakılmış olsa dahi ceza puanı hesaplanır. Astsubay adayı, uzman erbaşların tâbi tutulacağı tüm sınavlarda 100 tam puan üzerinden değerlendirilir. Değerlendirme notlarının eşit olması hâlinde, adayların sıralamasında sınavlarda alınan notlar, bunun da eşit olması hâlinde hizmet süreleri göz önünde bulundurulur.

e) **(Ek:RG-14/8/2015-29445)** Astsubay olmaya istekli uzman erbaş adaylarının değerlendirilmesinde Özel Kuvvetler Komutanlığında görevli olanlara kontenjanın %10'u aşmamak kaydıyla Genelkurmay Başkanlığınca belirlenecek oran kadar ilave kontenjan verilebilir. Bu adaylar için puan barajı Genelkurmay Başkanlığınca tespit edilir. Özel Kuvvetler Komutanlığında görevli uzman erbaşlardan başarılı olanlar kendi aralarında puan sırasına göre sıralanırlar. Genel esaslara göre başarılı olan adaylar ilave kontenjanın dışında tutulurlar.

Bu madde hükümlerine göre uzman erbaşlardan astsubaylığa geçirilenler, 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine tâbi olurlar. Uzman erbaşlardan astsubaylığa geçirilenlerin mecburî hizmet süresi, ilk sözleşmelerinin onaylandığı tarihten itibaren on beş yıldır. Bu personelin uzman erbaşlıkta geçen hizmet süreleri, astsubay rütbe bekleme süresinden sayılmaz.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

Madde 25 — 12/9/1986 tarihli ve 19219 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Uzman Erbaş Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Emeklilik işlemlerinde onay yetkisinin devri

Ek Madde 1 – (Ek:RG-21/1/2016-29600)

Millî Savunma ve İçişleri Bakanları; uzman erbaşların, istek üzerine, adı malullük dâhil malullük veya vazife malullüğüne bağlı emeklilik işlemlerine ilişkin onay yetkilerini devredebilirler. Yetki devrinin yapılması halinde, bu madde kapsamındaki emeklilik işlemleri yetki devrinin yapıldığı makam tarafından onaylanır.

Türk Silahlı Kuvvetleri dışındaki Devlet hizmetlerinde görevlendirilme

Ek Madde 2 – (Ek:RG-21/1/2016-29600)

Uzman erbaşların Türk Silahlı Kuvvetleri dışındaki Devlet hizmetlerinde görevlendirilmeleri, 926 sayılı Kanunun 124 üncü maddesinde yer alan

usul ve esaslar çerçevesinde yapılır.

Geçici Madde 1 — 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun 16 ncı maddesinde 5085 sayılı Kanunla yapılan değişikliğin yayımlandığı 17/2/2004 tarihi itibarıyla görevde olan ve 28/2/1982 tarihli ve 2629 sayılı Kanun kapsamına giren uzman erbaşların uçuş, dalış ve atlayış hizmet süreleri; ilk dalış, uçuş ve atlayış yaptıkları tarih esas alınarak belirlenir; "1/9/2004" tarihi itibarıyla ve takip eden yıllar için tanzim edilecek hizmet ve tazminat listelerinde yer alacak sürelere dahil edilir.

Yürürlük

Madde 26 — Sayıştayın görüşü alınarak hazırlanan bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 27 — Bu Yönetmelik hükümlerini Millî Savunma ve İçişleri Bakanları yürütür.

[Yönetmeliğin eklerini görmek için tıklayınız](#)

(1) 25/3/2010 tarihli ve 27532 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik değişikliği ile 21 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi yürürlükten kaldırılmış ve diğer bent buna göre teselsül ettirilmiştir.

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin		
	Tarihi	Sayısı
	20/9/2005	25942
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazetelerin		
	Tarihi	Sayısı
1.	12/11/2008	27052
2.	20/3/2009	27175
3.	8/6/2011	27958
4.	17/6/2011	27967
5.	3/8/2012	28373
6.	27/3/2013	28600
7.	28/6/2013	28691
8.	12/4/2014	28970
9.	7/8/2014	29081
10.	6/2/2015	29259
11.	28/5/2015	29369
12.	14/8/2015	29445
13.	21/1/2016	29600
14.	10/5/2016	29708
15.	13/4/2017	30037
16.	16/10/2018	30567